

Bir fikrin öyküsü

1859 Yılından Günümüze
Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi

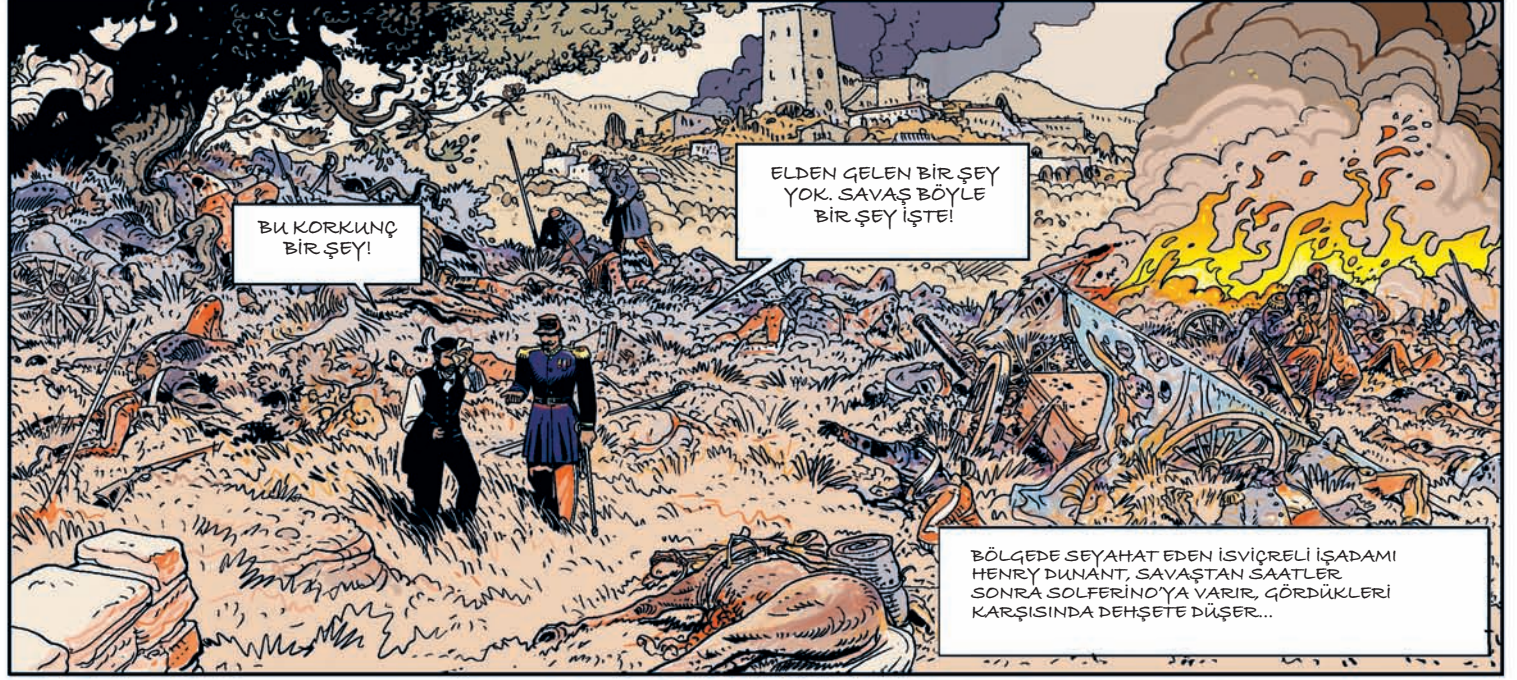

moebius

Bir fikrin öyküsü

1859 yılından günümüze kadar Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi

SOLFERİNO, KUZEY İTALYA, 24 HAZİRAN 1859... FRANSIZ VE AVUSTURYA ORDULARI ARASINDA KANLI BİR SAVAŞ YAŞANMIŞTIR. GÜNÜN SONUNDA NEREDEYSE 40 BİN ASKER YA ÖLDÜRÜLMÜŞ YA DA YARALI OLARAK MUHAREBE MEYDANINDA KADERLERİNE BIRAKILMIŞ DURUMDADIR. SAĞLIK HİZMETLERİ BU DURUMLA BAŞA ÇIKMAKTA YETERSİZDİR.

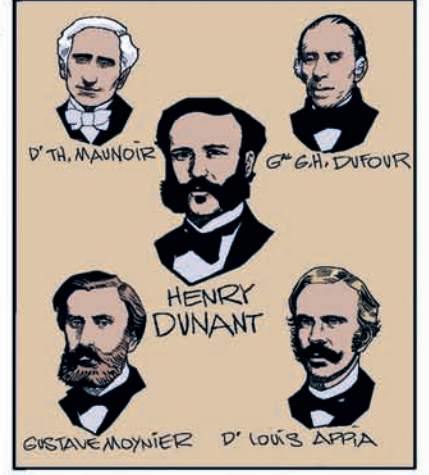
MEMLEKETİ CENEVRE'YE DÖNDÜĞÜNDE, DUNANT BU OLAYLARI UNUTMAZ. 1862 YILINDA, BİR SOLFERİNO HATIRASI ADLI KİTABI YAYINLAR.

KİTAPIN İKİ ÖNEMLİ FİKRİ VARDIR:

- BARIŞTA YARDIM DERNEKLERİNİN KURULARAK SAVAŞ ZAMANINDA YARALILARI TEDAVİ EDECEK GÖNÜLLÜLERİN EĞİTİLMESİ (1)
- BU DERNEKLERİN TANINMASI VE KORUNMASI İÇİN ULUSLARARASI BİR ANLAŞMANIN HAZIRLANMASI (2)

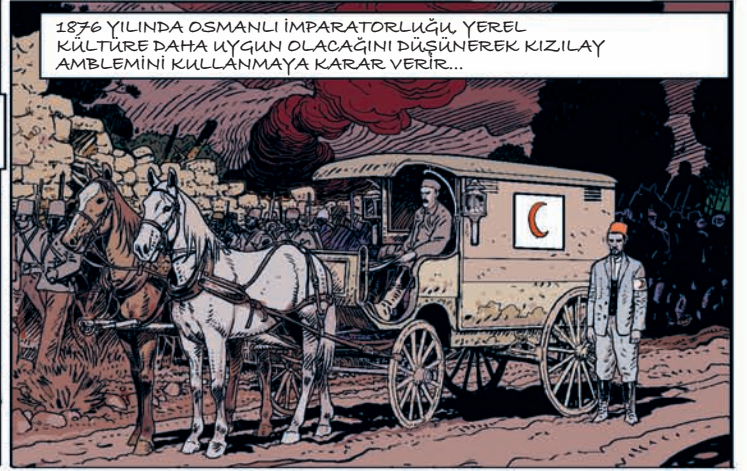

1863 YILINDA, DUNANT CENEVRE'DEN DÖRT KİŞİ İLE BİRLİKTE ULUSLARARASI KIZILHAÇ KOMİTESİNİ (ICRC) KURAR.

(1) BU, ULUSAL KIZILHAÇ VE KIZILAY DERNEKLERİNİN KURULMASININ YOLUNU AÇMIŞTIR.

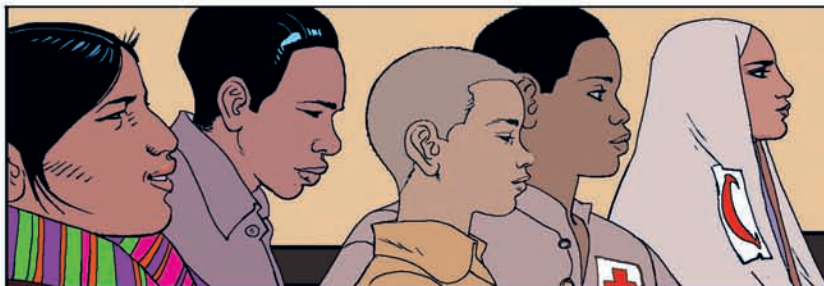
(2) BU, ULUSLARARASI İNSANCIL HUKUK (IHL)'UN TEMELİNİ OLUŞTURMUŞTUR.

1901 YILINDA, İLK NOBEL BARİŞ ÖDÜLÜ HENRY DUNANT'A VERİLİR.

ÇATIŞMALARIN SAYISI ARTARKEN ONUN TEMEL FİKRİ OLAN SAVAŞIN ORTASINDA BİRAZ DA OLSA İNSANLIĞIN MUHAFAZA EDİLMESİ GEREKLİLİĞİ DE DOĞRULANMAKTADIR...

SAVAŞ YÖNTEMLERİNİ DÜZENLEYEN YAZILI KURALLAR ORTAYA ÇIKMAYA BAŞLAR. 1907 TARİHLİ LAHEY SÖZLEŞMESİ ZEHİRLİ SİLAH KULLANILMASINI VE TESLİM OLAN ASKERLERİN İNFAZINI YASAKLAR.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA (1914 - 1918) FAALİYET GÖSTEREN 42 ULUSAL DERNEK VARDIR.

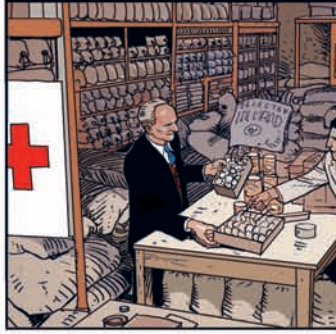

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA, MODERN SANAYİNİN YÜKSEK MİKTARDA SİLAH ÜRETİLEBİLME GÜCÜ SAYESİNDE GEREK ASKER GEREKSE SİVİL MİLYONLARCA KİŞİ ÖLDÜRÜLÜR, GAZ YAYGIN BİR ŞEKİLDE SİLAH OLARAK KULLANILIR.

BAZI GÖNÜLLÜLER CEPHEDE ÇALIŞIRKEN,

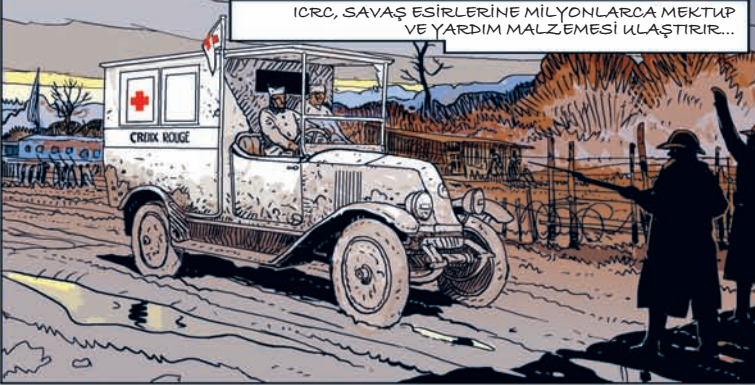
DIĞERLERİ, ELBİSE, YİYECEK, TÜTÜN, İLAÇ GİBİ YARDIM MALZEMELERİ HAZIRLAR,

... ABLUKA VE CEPHELERE RAĞMEN...

ICRC, SAVAŞ ESİRLERİNE MİLYONLARCA MEKTUP VE YARDIM MALZEMESİ ULAŞTIRIR...

SAVAŞ 1918 YILINDA SONA ERER FAKAT ARDINDAN BİR SAĞLIK FELAKETİ YAŞANIR:

İSPANYOL GRİBİ, DÖRT YIL SÜREN SAVAŞTAN DAHA FAZLA CAN ALIR!

1919 YILINDA, ULUSAL DERNEKLER, ÇALIŞMALARINI KOORDİNE ETMEK ÜZERE BİR "BİRLİK" KURARLAR.

YERLERİNDEN EDİLMİŞ İNSANLARA BAKMAK ZORUNDAYIZ!

... AÇLIKLA MÜCADELE ETMELİYİZ!...

... VE SALGIN HASTALIKLARLA!...

... SAĞLIK HİZMETLERİNİ YENİDEN YAPILANDIRMALIYIZ!

HAREKET, GİTTİKÇE DAHA EVRENSEL BİR BOYUT KAZANIR.

İSPANYA, ETİYOPYA VE ÇİN'DE YENİ ÇATIŞMALAR PATLAK VERİR. SİVİLLER SİSTEMLİ BİR SALDIRI ALTINDADIR.

BU VAHŞİ ÇATIŞMALAR İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ YARATTIĞI (1939 - 1945) KİTLESEL İMHAYI BİLE GÖLGEDEN BIRAKIR.

SAVAŞ ESİRLERİNE 36 MİLYONUN ÜZERİNDE KOLİ VE 120 MİLYONUN ÜZERİNDE MEKTUP ULAŞTIRILIR.

ICRC DELEGELERİ, SAVAŞ ESİRLERİNİN, 1929 TARİHLİ CENEVRE SÖZLEŞMESİNE UYGUN MUAMELE GÖRDÜKLERİNİ DOĞRULAMAK ÜZERE, SAVAŞ ESİRLERİ KAMPLARINI ZİYARET EDERLER.

ANCAK, SAVAŞTA, BAŞTA YAHUDİLER OLMAK ÜZERE, MİLYONLARCA İNSANIN KASITLI OLARAK ÖLDÜRÜLMESİNE KİMSE ENGEL OLAMAZ. DÜNYA BARBARLIĞIN YENİ BOYUTLARI İLE TANIŞIR.

1949 YILINDA DEVLETLER, MEVCUT İNSANCIL HUKUK ANTLAŞMALARINI GÖZDEN GEÇİREREK SAVAŞ ZAMANINDA SİVİLLERİN KORUNMASI İÇİN İLAVE BİR ANTLAŞMAYA İMZA ATARLAR. BU ANTLAŞMALAR, GÜNÜMÜZDE HALEN YÜRÜRLÜKTE OLAN DÖRT CENEVRE SÖZLEŞMESİDİR.

SAVAŞLARIN BİLE SINIRLARI VARDIR!

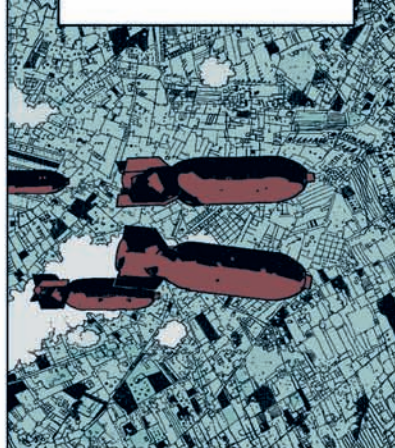

ULUSLARARASI İNSANCIL HUKUK İKİ TEMEL GÖRÜŞE DAYANIR;

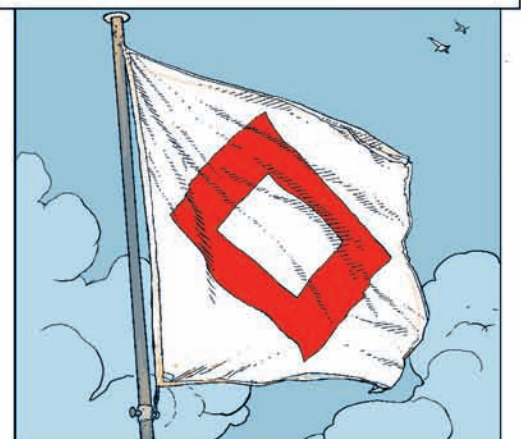

① SAVAŞMAYAN İNSANLAR KORUNMALIDIR,

② SİLAH VE SAVAŞ YÖNTEMLERİNİN SEÇİMİ SINIRLANDIRILMALIDIR.

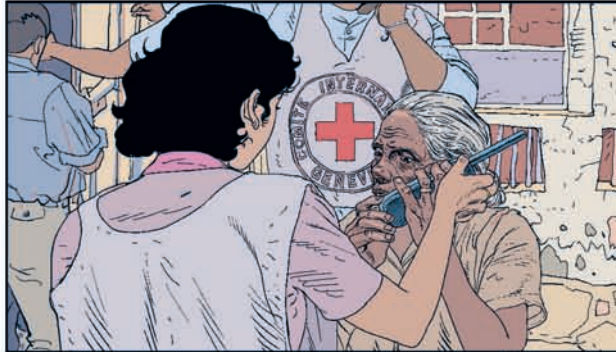
1977 YILINDA, CENEVRE SÖZLEŞMELERİNE İKİ PROTOKOL İLAVE EDİLİR. 2005 YILINDA EKLENEN ÜÇÜNCÜ BİR PROTOKOL ULUSAL DERNEKLERE EK BİR AMBLEM OLAN KIZILKRİSTAL'I KULLANMA SEÇENEĞİ VERİR.

ORTOPEDİ MERKEZLERİ, DAHA ÇOK KARA MAYINLARI YÜZÜNDEN BEDEN UZUVLARINI KAYBETMİŞ OLANLARI TEDAVİ EDER.

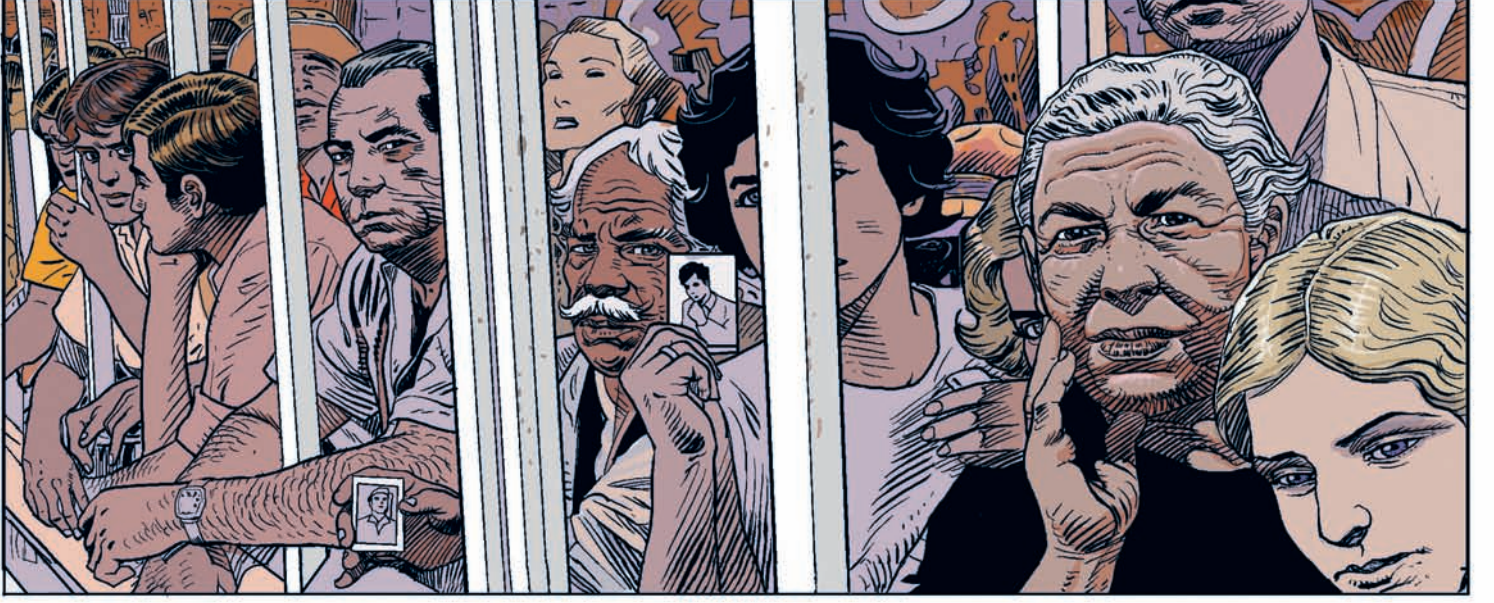
SAVAŞTA BİRBİRLERİNDEN AYRI DÜŞMÜŞ AİLELER, BİRBİRLERİ İLE İRTİBATLARINI SÜRDÜRMEK İÇİN YA UYDU TELEFONLARINDAN YARARLANIR YA DA AİLE MESAJLARI YAZARLAR

ICRC BİR ÇATIŞMA SIRASINDA ELE GEÇİRİLEN ASKERLERİN VE GÖZALTINDA TUTULAN SIVİLLERİN BEDENSEL VE PSİKOLOJİK SAĞLIKLARININ KORUNMASINI TEMİN EDER.

TARAFSIZ BİR ARACI OLARAK ÇALIŞAN ICRC, BİR ÇATIŞMA BİTTİÇİNDE ASKER VE SİVİL ESİRLERİN ÜLKELERİNE İADESİNİ SAĞLAR.

ICRC İÇİN, ULUSAL DERNEK GÖNÜLLERİ YAŞAMSAL BİR ROL OYNARLAR ÇÜNKÜ OLAY YERİNDEKİ DURUMU BİLİRLER. ŞİDDETİN DORUĞA TIRMANDIĞI ZAMANLARDA MAĞDURLARA TEK ULAŞABİLECEKLER ONLAR OLABİLİR.

ANCAK SAVAŞTAN DA FAZLASI VAR. DOĞAL AFETLER HER YIL MİLYONLARCA İNSANI ETKİLEMEKTEDİR.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
YÜZÜNDEN
KURAKLIK, HORTUM
VE SELİN YARATTIĞI
YIKIM DAHA DA
AĞIRLAŞMAKTADIR.

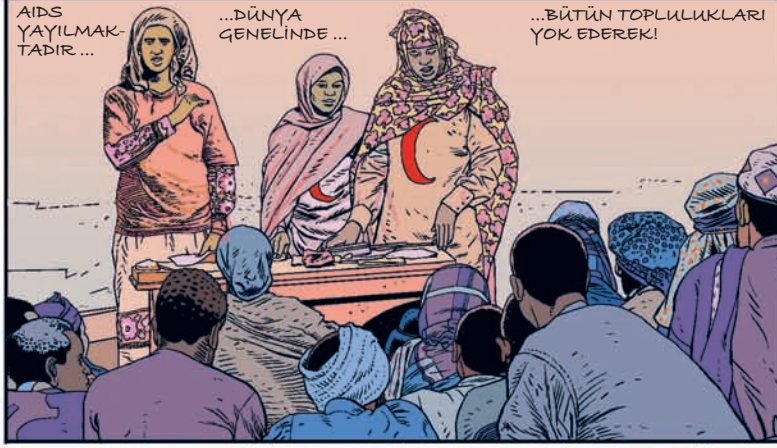

... DEPREMLER
GİBİ...

ÇOĞU İNSAN, TEMEL HİJYEN KURALLARINI
BİLMİYOR. YETERLİ MİKTARDA TEMİZ SU
TEMİNİNDE ZORLUKLARLA KARŞILAŞIYOR VE
SAĞLIK HİZMETLERİ YETERSİZ KALİYOR.

1919 YILINDA KURULAN BİRLİK, ULUSLARARASI KIZILHAÇ VE KIZILAY DERNEKLERİ FEDERASYONU ADINI ALIR; ULUSAL DERNEKLERİN ÇALIŞMALARINI KOORDİNE EDER, HEM DOĞAL HEM DE İNSAN KAYNAKLI AFETLERE VE SALGIN HASTALIKLARA HAZIRLIKLI OLMALARINA VE MÜDAHALE ETMELERİNE YARDIM EDER.

AIDS
YAYILMAK-
TADIR...

...DÜNYA
GENELİNDE ...

...BÜTÜN TOPLULUKLARI
YOK EDEREK!

GÖRÜNÜŞTE KÜÇÜK
GÖRÜNEN HASTALIKLAR
YOLUYLA İNSANLARIN
CANI TEHDİT
ALTINDADIR..

KARADAN
UZAKLAŞIN!
BİR TSUNAMİ
YAKLAŞMAKTADIR!

ULUSAL
DERNEKLER
İLK YARDIM
EĞİTİMİNE
BÜYÜK ÖNEM
VERİR VE
KAYNAK
YATIRIRLAR.

ACİL DURUMDA,
BAZI BASİT
MÜDAHALELER
HAYAT
KURTARABİLİR.

..TARAFSIZLIK ÖNEMLİ BİR
İLKEDİR ÇÜNKÜ TARAF
TUTMAYI REDDEDER...

... DERNEK ÜYELERİ, İHTİYACI OLAN
HERKESE ULAŞABİLMELİDİR.

ULUSLARARASI KIZILHAÇ VE KIZILAY HAREKETİ, HERKESİN GÜVENİNİ
VE SAYGISINI KAZANACAK İLKELERİ UYGULAMAKTADIR.

SİYASİ YA DA
KAMUOYU BASKISINA
BOYUN EĞMEMEK İÇİN
HAREKETİN BAĞIMSIZ
OLMASI GEREKİR.

YANSIZ OLMAK, İHTİYACLARI EN ACİL
OLANLARDAN BAŞLAYARAK, HERKESE
YARDIM ETMEYE ÇALIŞMAK DEMEKTİR.

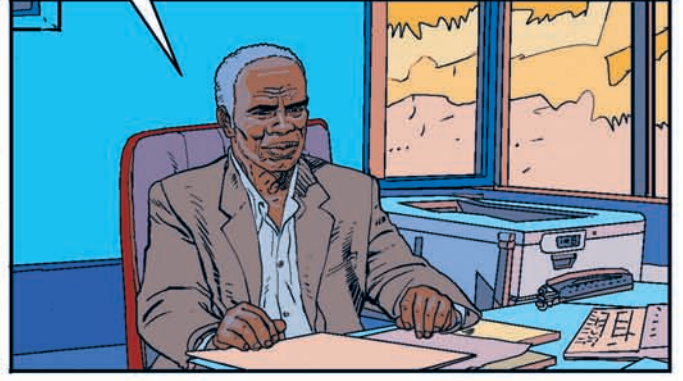

... VE, İRK, DİN, SİYASİ TERCİH YA DA TOPLUMSAL
STATÜYE DAYALI AYRIMCILIK YAPMAMAKTIR.

HERKESE YARDIM EDİLEBİLMESİ İÇİN, HERHANGİ BİR ÜLKEDE SADECE TEK BİR ULUSAL DERNEK BULUNMALIDIR.

HERKESE AÇIK OLMAKLA, ULUSAL DERNEK SADECE BELLİ BİR GRUBA YARDIM ETME HATASINDAN KAÇINMIŞ OLUR.

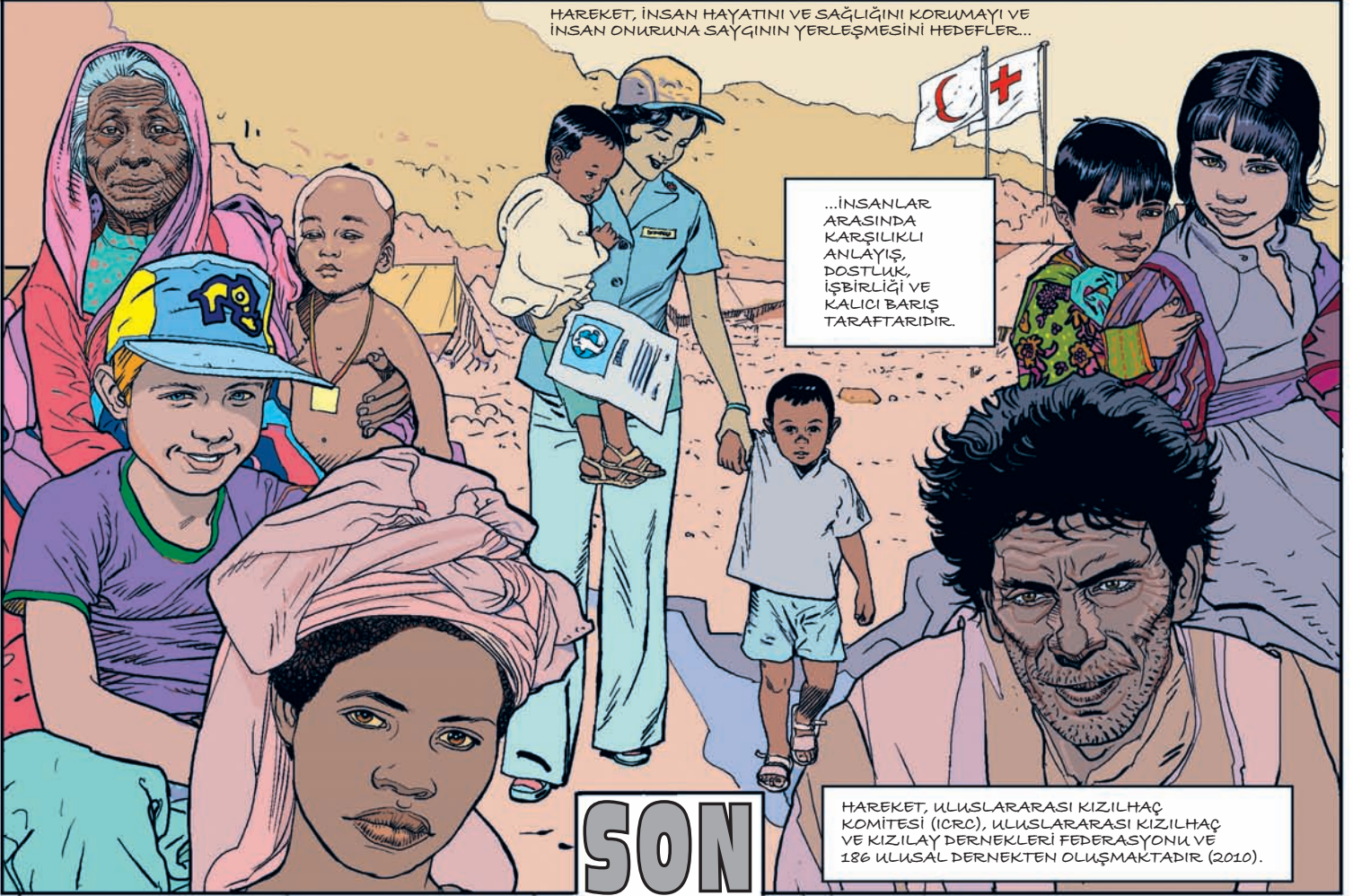

ÇOĞU GENÇ MİLYONLARCA GÖNÜLLÜ, DÜNYADAKİ EN BÜYÜK İNSANİ YARDIM HAREKETİNİ OLUŞTURUR. GÖNÜLLÜLERİ HAREKETE GEÇİREN PARA DEĞİL, YARDIMA EN FAZLA İHTİYACI OLANLARIN ACILARINI DİNDİRMEKTİR.

ULUSAL DERNEKLERİN BİRBİRLERİNE YARDIM ETME SORUMLULUKLARI VARDIR.

HAREKET, İNSAN HAYATINI VE SAĞLIĞINI KORUMAYI VE İNSAN ONURUNA SAYGININ YERLEŞMESİNİ HEDEFLER...

...İNSANLAR ARASINDA KARŞILIKLI ANLAYIŞ, DOSTLUK, İŞBİRLİĞİ VE KALICI BARİŞ TARAFTARIDIR.

SON

HAREKET, ULUSLARARASI KIZILHAÇ KOMİTESİ (ICRC), ULUSLARARASI KIZILHAÇ VE KIZILAY DERNEKLERİ FEDERASYONU VE 186 ULUSAL DERNEKTEN OLUŞMAKTADIR (2010).

Henry Dunant (1828-1910)

Vizyonu sayesinde Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketinin oluşumuna öncülük etmiş, zenginlikten fakirliğe düşmüştür ancak ilki Nobel Barış Ödülü'nü paylaşanlardan biridir.

8 Mayıs 1828 tarihinde Cenevre'de doğan Henry Dunant, dindar ve yardımsever Calvinist bir aileden gelir. Lise eğitimini yarıda bırakarak bir Cenevre bankasında en alt düzeyden çalışmaya başlar. 1853 yılında, İsviçre'nin Cezayir'deki Setif Sömürgesinin sorumluluğunu almak üzere bu ülkeye gider. Burada bir un değirmeni yaptırmaya başlar ancak değirmenin çalışması için gerekli arazi imtiyazını alamaz. Tunus'a seyahatinin ardından Cenevre'ye döner ve burada, ihtiyacı olan ticari belgeyi almak için III. Napolyon ile görüşmeyi kararlaştırır.

O tarihlerde, Napolyon Kuzey İtalya'da Avusturyalılara karşı savaşı Fransız – Sardunya birliklerini komuta ediyordu ve Henry Dunant'da İmparatoru tam orada aramaya karar vermişti. Dunant bu nedenle Lombardiya'daki Solferino Savaşı bitiminde savaş alanında bulunuyordu.

Cenevre'ye döndükten sonra, "Bir Solferino Hatırası" adlı bir kitap yazar. Bu kitap daha sonra Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC) olacak, Uluslararası Yaralıları Yardım Komitesi'nin kurulmasına zemin hazırlar. Dunant, bu komitenin bir üyesi ve aynı zamanda sekreteridir. Artık meşhurdur ve Devlet Başkanları, Avrupa saraylarındaki krallar ve prenslerin huzuruna kabul edilmektedir. Ancak, finansal durumu kötüye gitmektedir ve 1867 yılında iflas eder. Herşeyini kaybetmiş Dunant'ın, 1860'lı yılların değeri ile neredeyse bir milyon İsviçre Frangı borcu bulunuyordu.

Bu iflas olayının Cenevre'de yol açtığı skandaldan dolayı, Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ndeki sekreterlik görevinden istifa eder. 8 Eylül 1867 tarihinde Komite, sadece sekreter olarak değil aynı zamanda üye olarak da istifasını kabul etmeyi kararlaştırır. Dunant, Paris'e gider ve burada sokaklarda bankların üzerinde uyumak zorunda kalacak duruma düşer. Ancak, diğer yandan, İmparatoriçe Eugiene, Cenevre Sözleşmesi'nin deniz savaşlarını da kapsayacak şekilde genişletilmesi konusunda fikrini almak üzere onu Tuileries Sarayı'na davet eder. Dunant'a, Avusturya, Hollanda, İsveç, Prusya ve İspanya ulusal Kızılhaç derneklerinin fahri üyeliği payesi verilir.

1870 yılında Fransa – Prusya Savaşı sırasında, Paris'e getirilen yaralıları ziyaret ederek onları teselli eder ve ölümlerin kimliğinin saptanabilmesi için kimlik kartı takılması uygulamasını devreye sokar.

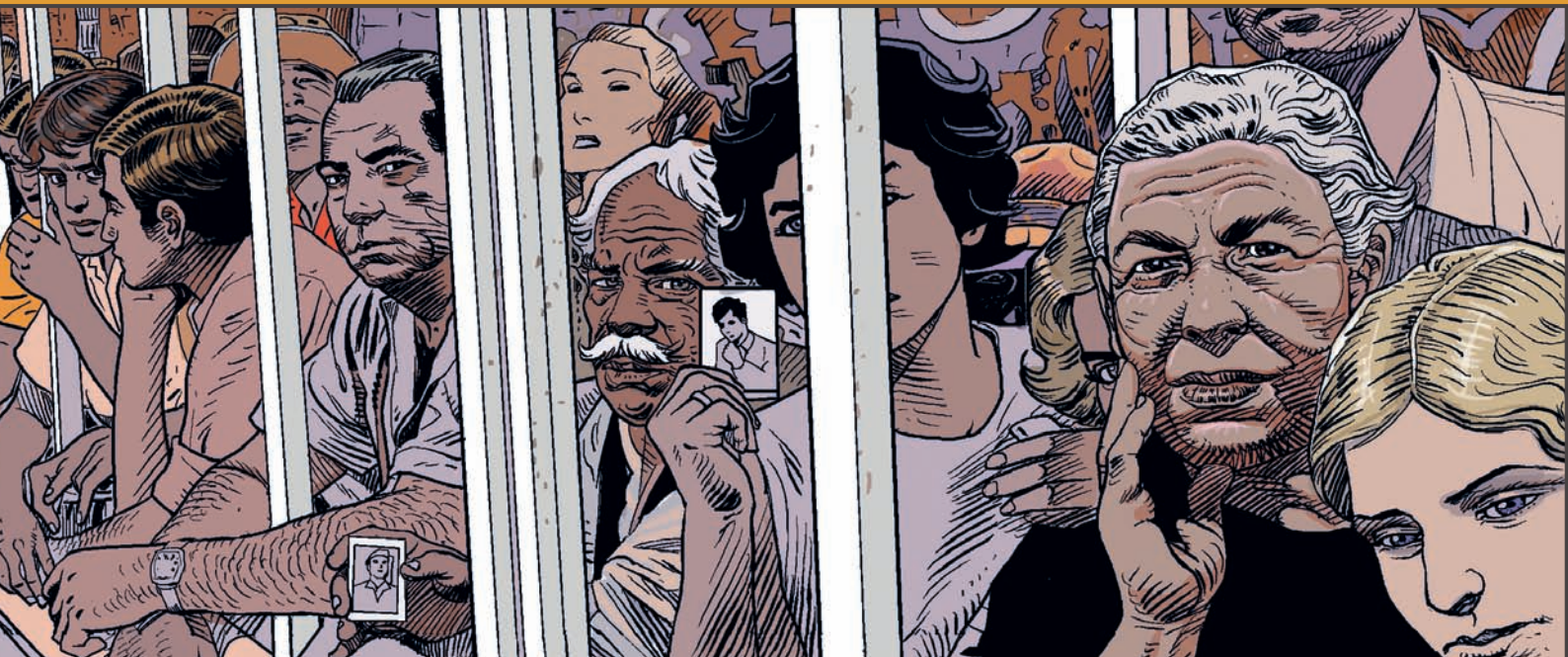
Barış sağlandığında, Dunant Londra'ya gider ve burada savaş esirlerinin sorunları hakkında diplomatik bir konferans düzenlenmesi için girişimde bulunur; her ne kadar Çar onu desteklese de, İngiltere plana sıcak bakmamaktadır.

Fakirlik yılları

Dunant'ın girişimi ile, 1 Şubat 1875 tarihinde "zenci ve esir ticaretinin tamamen ve kesin olarak kaldırılması"na yönelik uluslararası bir kongre Londra'da çalışmalarına başladı. Dunant için bunu izleyen yıllar, amaçsız gezmelerle ve tam bir fakirlik içinde geçti. Yaya olarak Alsaz, Almanya ve İtalya'yı ziyaret etti ve buralarda birkaç dostunun yardımı ve ev sahipliği sayesinde yaşadı.

En sonunda 1887 yılında, İsviçre'de Constance Gölü kıyısında Heiden Köyü'ne yerleşti ve burada hastalandı. Buradaki yerel huzurevine sığındı ve burada, 1885 yılında, Gazeteci Georg Baumberger tarafından bulundu. Baumberger'in Dunant hakkında yazdığı makale birkaç gün içinde tüm Avrupa basınında yayınlandı. Dünyanın her tarafından Dunant'a iyi niyet mesajları gelmeye başladı. Bir anda, yeniden meşhur ve saygın biri olmuştu. 1901 yılında Nobel Barış Ödülü'nü aldı.

Henry Dunant 30 Ekim 1910 yılında vefat etti. Doğum günü olan 8 Mayıs, Dünya Kızılhaç ve Kızılay Günü olarak kutlanmaktadır.

ICRC

International Committee of the Red Cross
19, avenue de la Paix
1202 Geneva, Switzerland
T +41 22 734 60 01 F +41 22 733 20 57
E-mail: shop.gva@icrc.org
www.icrc.org
© ICRC, November 2007

International Federation
of Red Cross and Red Crescent Societies

International Federation of Red Cross
and Red Crescent Societies
PO Box 372, 1211 Geneva 19, Switzerland
T +41 22 730 42 22 F +41 22 733 03 95
E-mail: secretariat@ifrc.org
www.ifrc.org